

Житомирський державний університет імені Івана Франка; кандидат мистецтвознавства, Навчально-науковий інститут мистецтв; доцент, завідувач кафедри мистецької освіти (Житомир, Україна).

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-3556-7587>

ТВОРЧИСТЬ МИРОСЛАВА СКОРИКА У ПРОЄКТАХ ОЛЕКСАНДРА ПІРІЄВА

Олександр Пірієв (1982) — український віолончеліст, культурно-громадський діяч, один з найвідоміших музичних продюсерів України в галузі класичної музики, який здійснив понад 500 музичних проєктів. Нині він поєднує концертну діяльність, роботу в галузі культурного менеджменту, продюсування мистецьких проєктів і посаду продюсера музичних програм UA: Українське радіо.

Найбільш резонансні музичні проєкти О. Пірієва пов'язані з репрезентацією творчості Мирослава Скорика (1935–2020). Фактично, О. Пірієв став імпресаріо композитора як в Україні, так і за кордоном.

Один із перших його проєктів — авторський концерт 2009 року в межах «Мюзик рев'ю: Вікенд» (м. Київ), на якому композитор виконав кілька своїх джазових композицій [2, с. 32]. Далі — звучання його «Мелодії» під час телепередачі С. Шустера у дні «Євро–2012» в Києві. Мета цього заходу — продемонструвати гостям високу національну культуру [2, с. 33].

2013 року, О. Пірієв виступив арт-директором Міжнародного фестивалю «Дні музики Мирослава Скорика», підтриманого Міністерством культури України, а також спонсорами і міжнародними грантами і фондами, які допомогли залучити зарубіжних виконавців екстра-класу із кількох країн. Усе це надало змогу популяризувати творчість М. Скорика на світовому рівні [2, с. 34].

Наступний проєкт — концерт «Три С: Скорик-Станкович-Сильвестров» (2016–2017) в Національній опері імені Т. Г. Шевченка і по всій Україні. Його мета — привернути увагу до української академічної музики. Розпочинався проєкт виконанням твору М. Скорика за Н. Паганіні «Вибрані каприси з циклу «24 каприси» для симфонічного оркестру та Концерт № 2 для віолончелі з оркестром (соліст О. Пірієв). До речі, цей Концерт написано саме для цього проєкту [3].

Протягом 2018 року відбулась серія ювілейних проєктів в різних містах України до 80-річчя М. Скорика — у Вінниці, Києві, Івано-Франківську, Львові. «...І хоч ці проєкти об'єднувала одна тема, проте вони різнилися змістом, формами і назвами (авторська джазова програма «Мирослав Скорик у стилі JAZZ» із презентацією під час концерту шістнадцяти трекового CD з ідентичною назвою та «Дні музики Мирослава Скорика у Львові» із серією різнобарвних концертів. Унікальність більшості концертних програм в тому, що М. Скорик сам диригував свою музику (авторську джазову програму,

парафрази відомих творів для оркестру тощо)...» [1, с. 46]. Найбільш знаковою стала ювілейна фінальна програма 19 вересня «Прем'єра — Вечір Концертів Мирослава Скорика», оскільки творчість ювіляра у той вечір вшанували своєю присутністю Президент України Петро Порошенко та Міністр культури України Євген Нищук.

У рамках цього проекту відбулись також дві світові прем'єри творів Маестро у Швеції (Стокгольмі) й Австрії (Відні). Зокрема, О. Стельмашевська зазначає, що спеціально для фестивалю «Переосмислюючи Європу: Україна»

М. Скорик написав новий твір «Варіації на Шведську тему», презентований у Стокгольмі на початку листопада 2018 року за особистої участі композитора. Він присвятив його концертуючій піаністці Наталії Пасічник, яка понад 25 років живе у Швеції і пропагує українську музику на усіх континентах. Цей фестиваль є поки що єдиною платформою Скандинавії, завдяки якій меломани мають змогу ознайомитись з українською академічною музикою [7].

У квітні 2019 року у Віденському Концертхаусі (Wiener Konzerthaus) відбувся концерт «Tradition bis Moderne. Musik aus der Ukraine und aller Welt» (Від традиції до модернізму. Музика з України і всього світу) у рамках фестивалю UStream / Ukrainische Kulturtage, присвяченому 100-річному ювілею української культурної дипломатії. Для цього концерту М. Скорик написав романс на цикл віршів Богдана-Ігоря Антонича «До музи» [6].

Наступний резонансний медіа-проект «Пам'яті Мирослава Скорика» об'єднав три вагомні проекти, він уже відбувався помертвено. Як зазначив О. Пірієв на своїй сторінці у Facebook 10 липня 2020 року: «...стало емоційною необхідністю створити для нашого мистецького світу простір, в якому б сучасникам, а ще більше нащадкам можна було розказати, ким насправді був Мирослав Скорик, який став ще за життя уособленням геніальності в мистецтві...» [4].

Ці проекти були підготовлені разом із Суспільним мовником під хеш-тегом **#пам'ятіСкорика**, їх аносував телеканал UA: Культура 2020 року. Перший становив собою відеотрансляції мелодій композитора з вибраних концертів. О. Пірієв доповнив їх звучання короткими історіями про «Гуцульський триптих» з кінофільму С. Параджанова «Тіні забутих предків», Концерт № 2 для віолончелі з оркестром (присвячений О. Пірієву), Музичного ексклюзиву зі Стокгольму — звучання світової прем'єри «Варіацій на Шведську Тему», знамениті джазові твори у виконанні Маестро і, звичайно, про «Мелодію» у незвичному аранжуванні М. Скорика вже наприкінці життя.

Наступний ефір стосувався спецвипуску «Оперного абонементу» на Радіо Культура зі звучанням знаменитої опери «Мойсей» (благословенної Папою Римським Іоанном Павлом II), яка зберігається у фонді Українського радіо. Унікальності цьому спецвипуску додала промова Глави УГКЦ Блаженнішого Святослава Шевчука і те, що його в радіоефірі транслювали на весь світ завдяки партнерській співпраці з Українським радіо та радіо «Воскресіння».

Живе радіо». Третій із серії проектів — показ на телеканалі UA:Культура документального фільму «Десять нот, що змінили Україну». У фільмі взяли участь П. Гудимов (музикант і колекціонер), Е. Кірич (сценарист і художник-аніматор),

А. Солов'яненко (головний режисер Національної опери України), С. Фоменко (співак і композитор), І. Малкович (поет і видавець), С. Тримбач (кіносценарист і кінокритик) і О. Пірієв. Мета проекту — розкриття таємниці життя Мирослава Скорика в музиці — на сцені та поза нею. Зокрема, бандуристка і музикознавець О. Герасименко, ознайомившись із пропонуваним контентом, зазначила: «...Не знаю, чи зараз у світі є композитор такого масштабного таланту?!<...> Кожен з його скрипкових, фортепіанних, віолончельних концертів — це окремий захоплюючий світ! А який калейдоскоп образів! <...> Дякую радіо Культура і Вам, Олександр, за можливість провести сьогоднішній день з музикою нашого дорогого Маестро!!! Шана, безмежна вдячність і низький уклін Генію...» [4].

Заслуга О. Пірієва полягає в тому, що він знову відкрив грані таланту композитора світові у XXI столітті, демонструючи унікальність українського музичного мистецтва, його високовартісність та конкурентоспроможність. Завдяки його мистецьким проектам соціокультурний світовий простір збагатили кращі зразки української академічної музики.

Список використаної літератури

1. Обух Л. В. Дні музики Мирослава Скорика: ювілейні проекти до 80-ліття маестро в Україні // Україна. Європа. Світ. Історія та імена в культурно-мистецьких рефлексіях. Друга Міжнародна науково-практична конференція / Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського (1–2 листопада 2018 року). Київ, 2018. С. 45–47.
2. Обух Л. В. Олександр Пірієв: «Я зараз не уявляю собі іншого буття» // Музика. Ч. 1–3 (2020). С. 29–42.
3. Обух Л. В. Проект «Три С» : український музичний менеджмент у сфері академічної музики // Діяльність продюсера в культурно-мистецькому просторі XXI століття: дослідницькі практики, динаміка розвитку, сфери реалізації: зб. наук. праць / упоряд., наук. ред. С. Садовенко. Київ : НАКККіМ, 2019. С. 126–129.
4. Пірієв О. В. Пам'яті Скорика. Facebook. 10.07.2020. URL: <https://www.facebook.com/100000505363697/posts/3849247545102053/?app=fbl>; <https://www.facebook.com/100000505363697/posts/3854722637887877/?app=fbl> (дата звернення: 20.02.2020).
5. Світова прем'єра музики Мирослава Скорика у Відні. Music-review Ukraine. URL: <http://mr.co.ua/mr/mr.nsf/0/C81C46D18B99A773C22583E3007750D1?OpenDocument> (дата звернення: 20.02.2020).
6. Стельмашевська О. «Варіації на Шведську тему» // День. 2018. № 195, 30 жовтня. ___